

PRESUDA SUDA

25. svibnja 1978.

„Obrano mljeko u prahu – Odgovornost”

U spojenim predmetima 83 i 94/76, 4, 15 i 40/77,

Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe GmbH & Co. KG, Gut Heinrichsruh,

Bernd Adleff, samostalni poduzetnik, Grasslfing,

F. X. Zollner KG, Regensburg, i

Christof Schwab, inženjer agronomije, Gut Schwaben,

koje zastupaju F. Modest, A. Heemann, J. Gündisch, G. Rauschning, K. Landry, W. Röll, B. Festge, H. Heemann, P. Wegemer, Hamburg, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu Féliciena Jansena, *huissier de justice*, 21, rue Aldringen,

i **Johann Seidl**, Regenstauf, kojeg zastupaju von Boetticher, Bernet & Partner, München, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu Ernsta Arendta, 34 B, rue Philippe-II,

tužitelji,

protiv

Europske ekonomске zajednice, koju zastupaju njezine institucije

1. **Vijeće**, koje zastupa Bernhard Schloh, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu J. N. Van den Houtena, direktora pravne službe Europske investicijske banke, 2, Place de Metz,

i

2. **Komisija**, koju zastupa Peter Gilsdorf, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu Marija Cervina, pravnog savjetnika, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tuženici,

povodom zahtjevâ za naknadu štete na temelju članka 215. drugog stavka Ugovora o EEZ-u za gubitak koji je tužiteljima navodno nanesen učincima Uredbe Vijeća (EEZ)

br. 563/76 od 15. ožujka 1976. o obveznom otkupu obranog mlijeka u prahu koje drže interventne agencije za upotrebu u stočnoj hrani (SL L 67, str. 18.),

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, M. Sørensen i G. Bosco, predsjednici vijeća, A. M. Donner, P. Pescatore, Mackenzie Stuart i A. Touffait, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužitelji tvrde da bi Europskoj ekonomskoj zajednici, koju zastupaju Vijeće i Komisija, trebalo naložiti da im nadoknadi štetu koja im je navodno nanesena učincima Uredbe Vijeća (EEZ) br. 563/76 od 15. ožujka 1976. o obveznom otkupu obranog mlijeka u prahu koje drže interventne agencije za upotrebu u stočnoj hrani (SL L 67, str. 18.).
- 2 Budući da su predmeti spojeni u svrhu pisanog i usmenog postupka, trebali bi ostati spojeni i u svrhu presude.
- 3 U trima presudama od 5. srpnja 1977. u prethodnim postupcima 114/76, Bela-Mühle, 116/76, Granaria BV, i 119-120/76, Ölmühle i Kurt A. Becher (Zb., str. 1211. *et seq.*), Sud je Uredbu br. 563/76 proglašio nevaljanom.

Do tog je zaključka došao uz obrazloženje da je uredbom bila propisana obveza kupnje po cijeni koja je bila toliko neproporcionalna da je odgovarala diskriminirajućoj raspodjeli troškova među različitim poljoprivrednim sektorima, pri čemu nije bila opravdana kao mjera nužna za ostvarivanje predviđenog cilja, a to je prodaja zaliha obranog mlijeka u prahu.

- 4 Međutim, utvrđenje da je normativni akt kao što je predmetna uredba nevaljan nije samo po sebi dovoljno da bi u skladu s člankom 215. drugim stavkom Ugovora o EEZ-u dovelo do izvanugovorne odgovornosti Zajednice za štetu nanesenu pojedincima.

Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, Zajednica ne snosi odgovornost na temelju normativnog akta koji uključuje izbor gospodarske politike, osim ako je počinjena dovoljno ozbiljna povreda višeg pravnog pravila za zaštitu pojedinaca.

- 5 U ovom predmetu nema sumnje da je zabrana diskriminacije koja je utvrđena u članku 40. trećem stavku drugom podstavku Ugovora i koja je povrijeđena Uredbom br. 563/76 zapravo namijenjena zaštiti pojedinaca te da nije moguće zanemariti važnost te zabrane u sustavu Ugovora.

Pri utvrđivanju uvjeta koji, uz takvu povredu, moraju biti ispunjeni kako bi Zajednica snosila odgovornost u skladu s kriterijem utvrđenim u sudskoj praksi Suda treba uzeti u obzir načela pravnih sustava država članica kojima je uređena odgovornost javnih tijela za štetu koja je normativnim aktima nanesena pojedincima.

Iako se ta načela znatno razlikuju od jedne države članice do druge, ipak je moguće navesti da javna tijela mogu samo iznimno i u posebnim okolnostima snositi odgovornost za normativne akte koji su rezultat izbora gospodarske politike.

To restriktivno shvaćanje objašnjeno je stavom da zakonodavno tijelo, čak i kad valjanost njegovih akata podliježe sudskom nadzoru, ne može uvijek pri donošenju svojih odluka biti spriječeno mogućnošću tužbi za naknadu štete svaki put kad ima priliku donijeti normativne mjere u javnom interesu koje mogu negativno utjecati na interese pojedinaca.

- 6 Iz tih razmatranja proizlazi da se u sektorima koji su obuhvaćeni gospodarskom politikom Zajednice od pojedinaca može zahtijevati da u razumnim granicama prihvate određene štetne učinke normativnog akta na njihove gospodarske interese bez mogućnosti dobivanja naknade iz javnih sredstava, čak i ako je taj akt proglašen nevaljanim.

U normativnom kontekstu kao što je onaj u ovom slučaju, kojemu je jedno od glavnih obilježja izvršavanje široke diskrecijske ovlasti za provedbu zajedničke poljoprivredne politike, Zajednica stoga ne snosi odgovornost, osim ako je predmetna institucija očito i ozbiljno prekoračila granice u izvršavanju svojih ovlasti.

- 7 To nije tako u slučaju mjere gospodarske politike kao što je ona u ovom slučaju s obzirom na njezina posebna obilježja.

Potrebno je napomenuti u tom pogledu, kao prvo, da je ta mjera utjecala na vrlo široke kategorije gospodarskih subjekata, drugim riječima na sve kupce krmnih smjesa koje sadržavaju bjelančevine, tako da su njezini učinci na pojedinačna poduzeća bili znatno umanjeni.

Osim toga, učinci uredbe na cijenu stočne hrane kao dio troškova proizvodnje tih kupaca bili su samo ograničeni jer se ta cijena povećala za malo više od 2 %.

To povećanje cijene bilo je osobito malo u odnosu na povećanja cijene do kojih je došlo tijekom razdoblja primjene uredbe zbog promjena cijena stočne hrane koja sadržava bjelančevine na svjetskom tržištu, koje su bile tri ili četiri puta veće od povećanja proizišlog iz obveze kupnje obranog mlijeka u prahu koja je uvedena uredbom.

Učinci uredbe na profitabilnost poduzećâ naposljetku nisu prekoračili opseg gospodarskih rizika koji su svojstveni djelatnostima predmetnih poljoprivrednih sektora.

- 8 U tim okolnostima, činjenica da je uredba nevaljana nije dovoljna da bi u skladu s člankom 215. drugim stavkom Ugovora dovele do odgovornosti Zajednice.

Tužbe stoga treba odbiti kao neosnovane.

Troškovi

- 9 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove.

Budući da tužitelji nisu uspjeli u postupku, treba im naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužbe se odbijaju.**
- 2. Tužiteljima se nalaže snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 25. svibnja 1978.

[Potpisi]